

PREOT
COSMIN IONEL MAFTEI

**IDEI MORALE ÎN LUCRAREA
CONVORBIRI DUHOVNICEȘTI
A SFÂNTULUI IOAN CASIAN ȘI
ACTUALITATEA LOR PENTRU
OMUL CONTEMPORAN**

PREOT
COSMIN IONEL MAFTEI

**IDEI MORALE ÎN LUCRAREA
CONVORBIRI DUHOVNICEȘTI
A SFÂNTULUI IOAN CASIAN ȘI
ACTUALITATEA LOR PENTRU
OMUL CONTEMPORAN**

*Carte tipărită cu binecuvântarea
Înaltpreasfințitului Părinte IRINEU,
Arhiepiscop al Alba Iuliei*

Ediția
REÎNTREGIREA
Alba Iulia, 2024

Tehnoredactare și copertă: **Pr. Andrei Motora**

Colecția: *Studia Theologia*

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
MAFTEI, COSMIN IONEL

Idei morale în lucrarea Convorbiri duhovnicești a Sfântului Ioan Casian și actualitatea lor pentru omul contemporan / preot Cosmin Ionel Maftai ; carte tipărită cu binecuvântarea Înaltpreasfințitului Părinte Irineu, Arhiepiscop al Alba Iuliei. - Alba Iulia : Reîntregirea, 2024

Conține bibliografie
ISBN 978-606-509-603-5

2

© **EDITURA REÎNTREGIREA**

Str. Mihai Viteazul, nr. 16,
510010, Alba Iulia (RO)

Tel: 0258 811 690

editurareintregirea@gmail.com

www.editurareintregirea.ro

CUPRINS

PREFAȚĂ	7	
LISTĂ DE ABREVIERI	13	
INTRODUCERE	15	
CAPITOLUL I:		
PE URMELE SFÂNTULUI IOAN CASIAN SAU		
REDESCOPERIREA UNUI TEOLOG STRĂROMÂN		
DE DIMENSIUNE ECUMENICĂ		27
I.1. Viața și opera Sfântului Ioan Casian (360-435)		27
I.1.1. <i>Scurtă prezentare a vieții Sfântului Ioan Casian</i> ...		27
I.1.2. <i>În căutarea patriei Sfântului Ioan Casian</i>		36
I.1.3. <i>Monahismul în Scythia Minor în secolul IV –</i> <i>leagănul copilăriei Sfântului Ioan Casian</i>		39
I.1.4. <i>Sfântul Ioan Casian teologul, scriitorul și</i> <i>exponentul spiritualității Bisericii Universale</i>		44
I.2. <i>Convorbirile duhovnicești și înțelepciunea</i> <i>părinților Pustiei</i>		50
I.2.1. <i>Convorbirile duhovnicești -</i> <i>nestemate prelegeri pnevmatofore</i>		61
I.2.2. <i>Dialoguri cu Părinții din Sketis și Kellia</i>		65
I.2.3. <i>Dialoguri cu Părinții din Panephrisis</i>		67
I.2.4. <i>Dialoguri cu Părinții din Diolcos</i>		70
• <i>Concluzii</i>		75
CAPITOLUL II:		
PROBLEMA RĂULUI ÎN TEOLOGIA		
SFÂNTULUI IOAN CASIAN		77
II.1. <i>Scurtă introducere în ponirologie</i>		77

II.1.1. <i>Natura răului sau ce este răul</i>	78
II.1.2. <i>Călătorie mistagogenică spre aflarea originii răului</i>	80
II.1.3. <i>Păcatul strămoșesc sau încetarea comuniunii cu Părintele ceresc</i>	83
II.1.4. <i>Raportul dintre păcatul strămoșesc și Taina Sfântului Botez</i>	86
II.2. Problema răului în opera Sfântului Ioan Casian... 88	
II.2.1. <i>Demonologia sau învățătura despre îngerii căzuți</i>	89
II.2.2. <i>Chipul lui Dumnezeu din om în contextul controversei antropomorfite</i>	98
II.2.3. <i>Teologia chipului în gândirea Sfântului Ioan Casian și a Sfinților Părinți</i> ...	104
II.2.4. <i>Căderea lui Adam și necesitatea Botezului (Pedobaptismul)</i>	112
• Concluzii	133

CAPITOLUL III:

BINOMUL HAR - LIBERTATE ÎN

LUMINA CONVORBIRILOR	135
III.1. Harul și libertatea în tradiția patriastică și în gândirea teologică a Răsăritului creștin	135
III.1.1. <i>Înrudirea prin creație a harului și a libertății</i>	137
III.1.2. <i>Raportul dintre natură, har și libertate după căderea în păcat</i>	142
III.1.3. <i>Restaurarea firii umane în Hristos sau redobândirea harului</i>	149
III.1.4. <i>Cele două aripi ale omului: harul și libertatea</i>	158
III.2. Harul și libertatea în gândirea Sfântului Ioan Casian	166

III.2.1. <i>Învățătura despre har și libertate până la Sfântul Ioan Casian</i>	166
III.2.2. <i>Pelagianismul, Fericitul Augustin și Sfântul Ioan Casian</i>	180
III.2.3. <i>Prosper din Aquitania sau nașterea artificială a semipelagianismului</i>	200
III.2.4. <i>Convorbirea a XIII-a și apărarea Sfântului Ioan Casian de semipelagianism</i>	208
• <i>Concluzii</i>	231

CAPITOLUL IV:

RUGĂCIUNE ȘI DESĂVÂRȘIRE ÎN

TEOLOGIA SFÂNTULUI IOAN CASIAN

IV.1. <i>Rugăciunea în contextul Convorbirilor</i>	238
IV.1.1. <i>Condițiile, felurile și treptele rugăciunii</i>	242
IV.1.2. <i>Teologia lacrimilor și a extazului mistic</i>	246
IV.1.3. <i>Influența evagriană asupra misticii Sfântului Ioan Casian</i>	254
IV.1.4. <i>Sistematizarea misticii în viziunea Sfântului Ioan Casian</i>	262
IV.2. <i>Sfântul Ioan Casian: primul creator al sintezei spiritualității isihaste</i>	271
IV.2.1. <i>Rugăciunea neîncetată și rugăciunea monologistă – caracteristici ale spiritualității isihaste</i>	281
IV.2.2. <i>Rugăciunea isihastă ca rugăciune a minții și rugăciune a inimii</i>	296
IV.2.3. <i>Simțurile duhovnicești</i>	307
V.2.4. <i>„Rugăciunea de foc” – imagine a rugăciunii isihaste</i>	318
• <i>Concluzii</i>	331

CAPITOLUL V:**ACTUALITATEA ȘI IMPORTANȚA TEOLOGIEI
SFÂNTULUI IOAN CASIAN PENTRU**

OMUL CONTEMPORAN	333
V.1. Scurtă radiografie morală a epocii contemporane.....	336
V.1.1. <i>Etică sau morală?</i>	336
V.1.2. <i>„Omul nou” între filosofie și creștinism</i>	346
V.1.3. <i>Răul moral - păcatul, o modă a omului contemporan</i>	355
V.1.4. <i>Cele opt păcate principale și impactul lor asupra omului de azi</i>	363
V.2. Povara libertății sau oscilarea omului între autonomie și teonomie.....	385
V.2.1. <i>Libertatea morală – adevărata libertate</i>	387
V.2.2. <i>Liberul arbitru ca „acoperământ al răutății” (I Petru 2, 16) sau libertinajul omului postmodern</i>	393
V.2.3. <i>Secularizarea ca lipsă a rugăciunii. Soluția Sfântului Ioan Casian pentru omul de azi</i>	398
V.2.4. <i>Isihasmul propus de către Sfântul Ioan Casian ca remediu pentru stres și depresie</i>	404
• Concluzii	410
CONCLUZII FINALE	413
BIBLIOGRAFIE.....	421